

Вікторія Барзишена

ШЛЯХИ КОМПОЗИТОРСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ФЛАМЕНКО В АЛЬБОМІ «THE ART OF FLAMENCO GUITAR» ЄВГЕНА СЕДЬКА

Стаття розкриває питання композиторської інтерпретації фламенко в альбомі «The Art of Flamenco Guitar» Євгена Седька.

Ключові слова: композиторська інтерпретація, фламенко, альбом.

Явище фламенко для української культури дещо нове, проте воно вже встигло міцно увійти у вітчизняну музичну практику. Витоки цього процесу на погляд багатьох музикознавців пов'язані з творчістю одеського виконавця-композитора Анатолія Шевченка (друга половина ХХ ст.). Адже у творчій спадщині митця не тільки значна кількість гітарних композицій у стилі фламенко, але і низка друкованих видань, присвячених аналізу та дослідженню цього феномену.

Приклад А. Шевченка «відкрив шлях творчим пошукам» інших музикантів, серед яких наведемо: гітариста Дмитра Печкіна (учень А. Шевченка), танцівниць Неллі Сюпур (Київ, Одеса) та Анну Боровську (Харків), гурт «Piano Flamenco Band» (Київ).

На сучасному етапі важливою фігурою для розвитку вітчизняного фламенко, на наш погляд, є виконавець Євген Седько. Його діяльність в галузі фламенко є надзвичайно різноплановою. Вона включає сольні виконання композицій всесвітньо відомих гітаристів фламенко; створення власних композицій в цьому стилі; ряд статей, присвячених дослідженню таких питань, як постановка рук гітариста фламенко, особливостям формоутворення та гармонії тощо. Слід зазначити, що Є. Седько займається популяризацією фламенко понад 15 років, він постійно концертує як соліст або як учасник колективу. Зокрема, певний час існував колектив «Flamenco Fusion Band», керівником якого був

Є. Седько. А сьогодні він є учасником з подібною до попереднього колективу назвою – «Piano Flamenco Band».

Серед такого спектру творчих уподобань Є. Седька, особливо цінною для нас є наявність в його творчому доробку альбому традиційної музики фламенко «The Art of Flamenco Guitar» [1]. Слід зауважити, що не зважаючи на вже існуючі окремі композиції фламенко, створені вітчизняними композиторами-гітаристами, це перший і поки що єдиний студійний альбом традиційної музики фламенко в Україні.

Диск був записаний у 2010 р. На гітарі грає Є. Седько, якому також належить ідея обкладинки. На ній, до речі, використане поєднання кольорів, характерне для репрезентації цієї культури. За звук відповідав Олександр Пахолюк (Oleksandr Pakholjuk), дизайн обкладинки належить Тетяні Міщук (Tania Mishchuk), фотограф Алла Мороз.

Альбом містить 11 композицій. Умовно їх можна поділити на три групи. *До першої* ми відносимо версії композицій всесвітньовідомих гітаристів Пако де Лусії та Пако Пенї. До творів першого належать «Alegrías», «Guajiras» та «Malagueña». Серед творів Пако Пенї репрезентовані такі композиції як «Rumba Flamenca» та «Granáinas». Очевидно, що Є. Седько прагнув максимально точно відтворити параметри музичного мислення видатних майстрів. Це надзавдання обумовлює вибір оригінальних тональностей творів, дотримання форми, ксерокопічне відтворення прийомів гри, наслідування властивої для них простоти та свободи виконавського висловлювання тощо.

Проте, існують деякі відмінності. Так, у порівнянні з авторським виконанням композиції Пако де Лусії в інтерпретації Є. Седька звучать більш збалансовано, академічно, емоційно стриманіше. У порівнянні ж з виконанням Пако Пенї, для вітчизняного гітариста характерна більша плавність, розспівність. Є. Седько активно використовує вібрато, що надає композиціям особливої виразності, м'якості. Також звертає увагу на себе той факт, що виконавець активно працює з авторським текстом творів, зокрема, застосовуючи орнаментику, непередбачену в

уртексті. Можливо, саме в таких моментах яскраво проявляється характерна для фламенко імпровізаційність.

До другої групи композиції на диску Є. Седька ми відносимо мелодії в традиційному стилі. Такими є «Canción por bulerías» та «Bulerías». Слід підкреслити, що стосовно нотного матеріалу відомих композицій фламенко, представлених на диску, автор при особистому спілкуванні повідомив, що «таких нот нема, композиції зняті на слух» (Із приватної переписки з Є. Седьком у соціальній мережі «Facebook», яка була здійснена 02.04.2019 р.). З нашої точки зору, у знайомстві з відомими композиціями фламенко, які не мають графічної фіксації, увага інтерпретатора концентрується саме на слуховій, ігровій сфері, що найбільше відповідає основній ідеї фламенко. Адже фламенко з початку свого існування ґрунтувалося виключно на емоційному, імпровізаційному висловлюванні почуттів.

Третя група композицій диска складається з власних творів Є. Седька у стилі фламенко: «Taranta», «Sevillanas», «Fandangos» та «Soleá». Слід зазначити, що нотного матеріалу даних творів немає. Виняток становить лише «Sevillanas», автор якої надав нам для аналізу ноти та таби. Тому при аналізі даних композицій ми спиралися лише на аудіо та відео записи. Щодо наявності фламенкових особливостей у власних композиціях автор повідомляє, що «є наслідування, без якого музикант не буде відноситись до традиційного стилю. Варіації на пасео або стандартні, або придумані у стандартному ключі» (Із приватної переписки з Є. Седьком у соціальній мережі «Facebook», яка була здійснена 02.04.2019 р.).

Перейдемо до аналізу композицій. У пісні шахтарів «Taranta» всі засоби виразності працюють на відображення відчуття трагедії, суму, смутку, горя, туги, які властиві для цього жанру [5]. У творі багато метро-ритмічних відхилень, фермат. Всі арпеджовані акорди виконуються дуже тонко, обережно. Для композиції властивий сумний характер, мінорний лад. Гітарна партія ненав'язлива, вона наче підтримує вокальну мелодію і стає більш самостійною лише у програшах між так званими коплами. Пасажі, що мають в різних частинах

твору інструментальне або вокальне начала, скорботні. Деякі неочікувані форшлагги презентують спалахи почуттів, емоційну нестабільність.

Мелодика має пісенний характер, на що вказує плавний рух, повторення одного і того ж звуку, що, до речі, вказує, на скарги людини, її глибокий душевний біль. Слід зазначити, що навіть виконавський рух по звуках акордів направлений на співочу сторону, а не віртуозну. Для більшого емоційного наповнення автор використовує прийом гри вібрато. Таке популярне та експресивне разгеадо тут незначне. Воно створює гармонію, підтримуючи стилістику фламенко.

Абсолютно протилежним до таранти є танець «Sevillanas». Це святковий, оптимістичний і позитивний жанр фламенко [3]. Слід зазначити, що графічний текст дещо відрізняється від виконавського запису в альбомі. В нотах відсутні деякі прийоми гри, є текстові та ритмічні розбіжності. З нашої точки зору, це пов'язано з, перш за все, виконавською направленістю автора та наявністю місця для імпровізації.

Композиція побудована на чергуванні акордових вставок (пасео) та мелодичних варіацій (фальсет). В такому вигляді вона тотожна іншим зразкам цього жанру. Пасео побудоване на традиційній побудові акордів, які знаходяться у тоніко-домінантових відношеннях. Ритм також характерний для музичних композицій фламенко. Це імітація сапатеадо, пальмеро та кастаньєт. Фальсети передають драматургію розвитку танцю. Водночас вони імітують спів. Із ладів використані одні із характерних ладів для фламенко, гармонічний мінор та мажор.

Перейдемо до аналізу композиції «Fandangos». Це бурхливий іспанський танець та жанр іспанської народної пісні. В залежності від того, хто танцює, танець виражає пристрасть або змагання [2]. Як пісня, фанданго складається з копли, імпровізованих сатиричних, релігійних або романтичних віршів, які співаються на імпровізовані мелодії. Від початку, фанданго було піснею, яка акомпанувала танцеві.

У даному творі автор поєднав і пісню, і танець. В першій частині переважає фанданго-танець. Драматургія танцю відтворена завдяки рухам мелодії по звукам акордів, які поєднуються із поступеним рухом. Гра на кастаньєтах відтворена завдяки арпеджованим акордам, виконаним гітарним прийомом разгеадо. Сапатеадо показане за допомогою великої самостійної ролі басової партії та ударам по корпусу інструменту. Тривалі акордові вставки імітують пальмас.

Пісенність підкреслюється поступеним рухом у поєднанні з прийомом гри вібрато. Цей прийом у поєднанні із темпо-ритмічними відхиленнями відтворює глибину задуму, що підкреслює приналежність даної композиції до жанрів канте хондо.

Останньою власною композицією на цьому диску є «Soleá». Даний жанр передбачає наявність надзвичайно вокально гнучкого співака у супроводі гітариста [4]. У зразку Є. Седька партію вокаліста передано засобами гітарного виконавства. Для вокальної партії даного жанру є характерним спів мелізмів та мікротонів. Мікротони на гітарі досягаються шляхом виконання відбрато та бенду. Коливання в голосі відтворені завдяки трелям та форшлагам. Для підкресленості мелодії, Євген Седько її виконує характерним фламенковим прийомом пульгар (гра великим пальцем). Слід зазначити, що автор не захоплюється використанням імітацій ударного пласту фламенко (пальмас та сапатеадо), виконуючи їх зрідка. У виконанні є темпові відхилення, все виконується на рубато. Це передбачене особливостями вокальної подачі даного жанру.

Оскільки зміст жанру солеа носить перш за все характер серйозності, відчаю, душевного болю, то навіть акорди виконавець виконує злегка, без надмірної експресивності. У фальсетах використовує популярні для жанрів фламенко обігравання андалузської каденції.

Отже, аналізуючи композиції даного диску, ми виявили ряд характерних рис композиторської інтерпретації фламенко Євгеном Седьком. У творах автора ми не знайшли цитування мелодій фламенко, проте явно виражена стилізація. Він

дотримується музичної форми, використовує популярні жанри фламенко, збагачує свої твори характерними прийомами гри, плавно переходить між фактурними планами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Евгений Седько. Персональный сайт. URL : <http://eugensedko.com/>
2. Fandango. URL : <https://www.britannica.com/art/fandango>
3. Sevillanas. URL : <https://flamenco.one/en/glossary/sevillanas/>
4. Soleá. URL : <https://flamenco.one/en/glossary/solea/>
5. TARANTAS. URL : <http://www.flamencopolis.com/archives/328>

Виктория Барзишена. Пути композиторской интерпретации фламенко в альбоме «The Art of Flamenco Guitar» Евгения Седька. Научный руководитель - кандидат искусствоведения, доцент И. Ю. Сухленко. Харьковский национальный университет искусств имени И.П. Котляревского. Статья раскрывает вопросы композиторской интерпретации фламенко в альбоме «The Art of Flamenco Guitar» Евгения Седька.

Ключевые слова: композиторская интерпретация, фламенко, альбом.

Victoria Barzyshena. Ways of composer's interpretation of flamenco in the album "The Art of Flamenco Guitar" Yevgeny Sedka. Scientific adviser – Candidate of Arts, Associate Professor I. Yu. Sukhlenko. Kharkov National IP Art University Kotlyarevsky. The article reveals the issues of the flamenco composer's interpretation in Yevgeny Sedko's album "The Art of Flamenco Guitar".

Keywords: composer interpretation, flamenco, album.